RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LÉGAL

NAM THỨ MƯỜI BA. — SỐ THỨ 2457 MỘT SỐ: 01 07 NGÀY THỨ TƯ 27 MAI 1925

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LÉGAL INDOCHINE N° 3674

HANOI

	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Annam, Lào, Cao-miên	6$00	3$00	1$50
Tây, Tàu, Nhật	8$00	4$00	2$00
Ngoại quốc	12$00	6$00	3$00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la Rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V.-LOAN

Adresse télégraphique : TRUNG BẮC-TÂN-VĂN, HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES
Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m,08 de large.
Une seule insertion . . . 0$30 la ligne
Par contrat annuel . . . 0$15 la ligne
Réclame dans la 1re page . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales . . . 1$50 la ligne
On traite à forfait pour les contrats importants.

NÓI CHUYỆN TÀU

(Nước Tàu về trước, nước Tàu bây giờ và nước Tàu sau này)

VI

Lần thứ hai là lần Trung-Nhật chiến-tranh. Từ sau trận nha-phiến chiến-tranh, quốc-thế nước Tàu một ngày một thêm nấn-núng, bao nhiêu phiên thuộc bị xâm tước hết với người ngoài; Diến-điện về nước Anh chiếm lĩnh năm 1885, Ỷ-lê về nước Nga chiếm lĩnh năm 1871, nhất là về phía đông-bắc thì từ năm 1858, cái điều-ước Ai-hộn nhận bắc ngạn sông Hắc-long là lãnh-địa Nga, đông-ngạn sông Ô-tô-lý là đất Trung-Nga cộng quản, mà quyền thông hàng trong hai con sông ấy cho Nga được tự-do, đến năm 1860, cái điều-ước Bắc-kinh lại phải đem cả một khu đất từ sông Ô-tô lý trở về phía đông mãi cho tới bể, trước là đất cộng quản, bấy giờ hoàn-toàn cũng nhượng cho Nga; vì thế Nga mới dùng được toàn lực kinh doanh hai tỉnh Á-mục-nhĩ và Đông-hải-tân mà xâm-xâm nhòm xuống Triều-tiên là phên dậu của Nhật-bản, cái viễn-nhân Trung Nhật chiến-tranh đã gieo từ đấy. Nhật-bản thì từ sau lúc duy-tân, cũng manh cái tâm đối ngoại xâm lược, năm 1874 cướp ngay Lưu-cầu của Tàu, lại theo gót các nước Âu-châu, cũng mưu xâm tước biên cảnh Tàu mà lấy Triều-tiên làm bước đi thứ nhất, năm 1876 định cái điều-ước thông-thương bình đẳng với Triều-tiên, Mỹ, Pháp, Anh, Nga, Đức, Ý liền nối đuôi lần lượt dính ước hỗ-thị với Triều-tiên, nhưng chủ-quyền của Tàu ở Triều-tiên vẫn còn chưa mất, đến năm 1885, cái điều-ước Thiên-tân, Nhật giao hẹn với Tàu về sau trong hai nước có nước nào phải binh đến Triều-tiên phải hội chiếu nhau trước, thế là cái mầm Trung-Nhật chiến-tranh đã nảy ra rồi. Lúc ấy cái địa-vị Triều tiên, Nga dinh phía bắc, Nhật quấp phía nam, mà cái chủ-quyền của Tàu như có như không, vất vả vất-vưởng; Nhật-bản muốn ất cái mưu nước Nga nam tiến thế nào cũng phải thôn tính Triều-tiên, cái nước đầu là phải làm cho Triều-tiên thoát hẳn chủ-quyền của Tàu, rồi mới muốn sao muốn vậy; nhân Triều-tiên nội loạn, Nhật-bản liền xúi đảng đông-học khởi binh cải cách chính-phủ, đảng chính-phủ phải nịu lấy chân Tàu, Nhật-bản quặc được cái cơ-hội tốt để đánh nhau với Tàu, kết cục thì hải lục quân Tàu đều thua lại hại, cái hòa-ước Mã-quan, Nhật bắt Tàu phải nhận Triều tiên độc lập, trừ mấy khoản bồi-thường quân-phí hai vạn vạn lạng, mở Hàng-châu, Tô-châu, Sa-thị, Trùng-khánh làm đất thông-thương, lại còn một khoản quá nặng-nề là phải cắt nhường cả bán-đảo Liêu-đông và Đài-loan Bành-hồ nữa. Cái hòa-ước ấy ký rồi, Nhật lợi to thì Nga không lợi; Nga bấy lâu kinh-doanh Viễn-đông chỉ cốt kiếm một cái hải-cảng không đóng váng ở duyên ngạn Thái bình-dương làm đường ra bể, nay Triều tiên đã rành rành vào tay Nhật mất, mà lại thêm bán-đảo Liêu-đông nữa, khống chế mất cái hải quyền Hoàng-hải Bột-hải của Nga, điều ấy thì Nga đâu có cam tâm chịu; bấy giờ Nga, Pháp, Đức mới ra tay can-thiệp, cưỡng bách Nhật phải trả Liêu đông cho Tàu mà lấy thêm ba ngàn vạn lạng bạc bồi-thường vậy. Các nước Âu-châu lấy thế kể ơn với Tàu và thừa được lúc thế Tàu nguy, đua nhau phân cát; Nga thuê Đại-liên Lữ-thuận, Đức thuê Giao-châu loan, Pháp thuê Quảng-châu-loan, Anh thuê Uy-hải-vệ cùng Cửu-long, lại đều có cái quyền lợi mở đặt đường phủ thêm vào nữa. Cái phạm-vi thế-lực của các cường-quốc xác định ở đất Tàu là tự cái lần Trung Nhật chiến-tranh này cả.

Lần thứ ba nữa là lần quyền-phi chiến-tranh. Sau trận Trung Nhật chiến-tranh, các cường-quốc thật ra mặt mưu qua phân nước Tàu; người Tàu thì như thằng ngủ mê đâm choàng dậy, loạng-choạng quay cuồng, rối-rít mưu cái thuật tranh tồn, kẻ chạy đường này, người nhảo ngả khác; năm 1898 mới có việc Khang Lương phò vua Quang-tự biến pháp duy-tân, chẳng bao lâu liền có cái thế-lực phản động rất to, một lũ tân-đảng, kẻ chết người đào, vua Quang-tự cấm-cố ở Doanh-đài, đại quyền lại về tay Tây-hậu, một lũ cựu-đảng ôm chân Tây-hậu, cũng lo tranh tồn mà tranh tồn một cách khờ dại, nhân lúc ấy trong nước cái mối tranh lương giáo, khích khởi cái tư-tưởng bài ngoại bọn dân ngu, mà năm 1902 mới gây thành cái loạn quyền-phi, đốt giáo đường, phá sứ quán, ngược sát người ngoài, liên quân tám nước liền kéo vào tiến đánh Bắc-kinh; kết quả trận này, nước Tàu trừ ra phải trừng hung tạ tội đã đánh, lại phải bồi khoản bốn vạn năm ngàn vạn lạng bạc mà tính đối ra tiền vàng, chỉ thuế đoan và thuế muối làm của bảo-chứng, cả gốc lãi trả dần làm ba mươi chín năm xong, đó tức là cái bồi khoản canh-tí, hà-khắc nhất trong các bồi khoản, mà người Tàu ghi lâm kỳ-sỉ đại-nhục cho đến bây giờ vậy. Chẳng những thế mà thôi, ngay lúc cái loạn quyền-phi nổi lên, nước Nga tiến binh chiếm liền động tam tỉnh; đến lúc Bắc-kinh thất-thủ, hòa-nghị tiến-hành, Anh vì muốn phòng-chế cái giã-tâm Nga nang-quát Á-đông, nhân có Đức cũng dương hám cùng Anh san sẻ cái lợi ích ở Dương-tử-giang, bèn liền Đức để bài Nga, hai nước làm riêng một cái hiệp ước với nhau, lấy duy-trì lãnh-thổ Tàu làm mục-đích, sau chẳng bao lâu cái lợi ích ở Dương-tử giang Đức với Anh lại có xung-đột, Đức lại tuyên ngôn cai hiệp-ước Anh Đức không quan-thiệp gì tới việc Mân-châu, Anh mất cái tác-dụng phòng Nga, lại phải kéo bè khác để chống Nga, mà việc Anh Nhật đồng-minh mới đến ngày thành thực. Năm 1902, Anh Nhật kết ước đồng-minh, danh nghĩa là đảm bảo sự độc-lập cho hai nước Tàu và Triều-tiên, mà thực thì chế ngữ nước Nga cùng nước khác có xâm phạm đến quyền lợi Anh Nhật ở Tàu và ở Triều-tiên, để nuông lợi một mình mà không cho ai phân thực. Cái ước Anh Nhật đồng-minh tuyên-bố, Nga cực chẳng đã phải nói giao-duệ là trả Mân-châu, quân đội đóng ở Mân-châu sẽ chia ba kỳ triệt thoái, mà nhóm lên một cái ngòi lửa Nga Nhật chiến-tranh; sau trận Nga Nhật chiến-tranh, Nga thua mà Nhật được, ông chủ Mân-châu lại thay Nga đến Nhật, rút lại cái bán-đảo Liêu-đông Tàu mất vẫn hoàn mất, mà thêm lây láng nhiều chỉ thêm rắc rối lắm, lại mất tiền vào đấy bao nhiêu là đất các nước tô tá mới cùng bao nhiêu là cái điều ước nhượng quyền nọ nhượng quyền kia.

T.

Âu-châu điện-tín

(*Inaopacifi*)

Ngày 26 Mai 1925

Cái chương trình tài-chính của ông Caillaux

Hội-đồng tài-chính của nguyên-lão nghị-viện nghe ông Caillaux thuyết cái ý-kiến các nhà tài-chính của chánh phủ về sổ chi-thu và về việc ngân khố. Ông nói rằng ông ưng giảm sổ chi thu đi 280 triệu. Ông nói nay cần phải chóng ưng chuẩn sổ chi thu mới được. Ngày 26 mai này, ông sẽ gửi tờ trình đến hội-đồng. Nhưng hiện nay hội-đồng đã ưng-chuẩn các điều đại-cương trong chương-trình ấy.

Nước Pháp với Tây-ban-nha

Ông Maivy bàn bạc bồi lần với ông Painlevé về việc ông đi công cán ở Tây-ban-nha về, nhưng ông không chịu nói lời cho các đại-biểu báo-quán biết điều gì cả, ông chỉ nói rằng ông đi mọi sự đều được như ý.

Chiến sự ở Maroc

Trong tuần đánh nhau ngày 18 Mai, quân Riffains lắm phen.

Ở miền tây vẫn yên tĩnh.

Ở miền giữa đã đánh đuổi được hết quân nghịch ở các đồn tả-ngạn thượng-lưu sông Osergha.

Về mặt trận rông, và quân tình nhiều, nên binh quyền ở mặt trận miền Bắc đã giao cho trung-tướng Dangan, có ba viên thiếu-tướng de Chambrun và Billotte giúp việc.

Quân Riffains vẫn tụ tập ở khu Kifane và ở miền Moulay Ali.

Nghịch-quân được tin chân Aizazn đến nang đến lấy làm sáo động.

Sau khi đánh được các đạo thượng lưu sông Quergha, tướng Freydenberg đánh đuổi 5 000 người Riffains làm cho địch quân tổn hại rất nhiều, rồi tiến đến Gara Mezian.

Động đất ở Nhật-bản

Động đất ở Atjian rộng 64 kilomètres. 30 người chết và bị thương cộng tới 1.500 người. Tổn hại có 70 triệu viên.

Osaka không bị cháy. Cháy ở Kimosak và Toyooka đã tắt được. Có hai nhà phố bị hủ -nogi.

Đại cuộc hội-nghị lao động quốc tế

Đại cuộc hội nghị lao động quốc-tế bàn về việc định lệ tuy-thuyền một ngày làm việc tám giờ, M Jouhaux là đại biểu nước Pháp có nói cái lệ một ngày làm việc 8 giờ nên ưng chuẩn ngay cho tiện hoà hợp. Việc đại biểu nước Anh nên đồng tình với ông Jouhaux. Việc đại-biểu nước nói nước Đức nên lưu ưng chuẩn việc ấy.

Lễ tang thống-soái France

Thống-soái Joffre sẽ dẫn một đội quân Pháp sang London để tang một nhà quân Pháp dự tang lễ thống soái French.

(*Cable*)

Ngày 28 Mai 1925

Việc thám hiểm Bắc-cực

Oslo, ngày 23 Mai. — Báo *Shipping Gazette* nói đội thám-hiểm Amundsen tiến đến Bắc-cực mọi sự được thỏa thuận, chắc rằng tác trở về cũng sẽ được yên ổn.

Nước Nga với Trung-hoa

Bắc-kinh, 22 Mai. — Quan đại sứ chân-phá Xô-viết nước Nga tỏ ý bất bình với các quan Trung-hoa về việc người Trung-hoa quấy nhiễu đường hỏa-xa đang bị Trung hoa.

LỊCH SỬ CÁC QUAN THƯỢNG-THƯ TRONG TÒA NỘI-CÁC PAINLEVÉ

M Painlevé tổng-lý tòa nội-các, kiêm bộ chiến tranh. Thứ dân nghị-viên, về đảng cộng-hòa xã-hội. Mới đây là nghị-trưởng của Thứ dân nghị-viện Nghị viên của quận Seine. Sinh ở Paris ngày 5 décembre 1863. Có chân trong cách trí hàn-lâm-viện. Năm 1917 ông đã sung chức tổng-lý tòa nội-các.

M. Théodore Steeg tổng-trưởng bộ tư-pháp, nguyên-lão nghị-viên về tả đảng dân chủ. Sinh ngày 19 décembre 1868 ở Libourne (Gironde). trước cử thứ dân nghị-viên về khu 14 ở Paris ngày 24 Juillet 1904. Trước cử nguyên lão nghị-viên về hạt Seine ngày 29 mars 1914. Đã nhiều lần có chân trong tòa nội-các, mới đây sung chức Toàn quyền đất Algérie.

M. Aristide Briand tổng-trưởng bộ ngoại-giao, có chân trong thứ dân nghị-viện từ năm 1902. Hiện là nghị-viên của quận Loire Inférieure. Sinh ngày 28 Mai 1862 ở Nantes. Một tay ông đã lập bảy tòa nội-các.

M. Joseph Caillaux, thượng-tọa bộ tài-chính, về đảng xã-hội cấp tiến. Sinh ở Mans, 62 tuổi. Nguyên thanh-tra tài-chính, nguyên giáo-sư khoa chánh-trị Trước cử thứ dân nghị-viên ở Mamers (Sarthe) năm 1898 Tổng-trưởng bộ tài-chính năm 1898 (tòa nội-các Waldeck Rousseau); năm 1906 (tòa nội-các Clémenceau); năm 1911 (tòa nội-các Monis) Tổng-lý tòa nội-các, kiêm bộ nội-vụ năm 1911, tổng-trưởng bộ tài-chính năm 1913, (tòa nội-các Doumergue).

M Schrameck, tổng-trưởng bộ nội vụ Sinh ngày 26 Novembre 1867 ở Saint Etienne (Loire) nguyên-lão nghị-viện về tả đảng dân chủ, nguyên Toàn-quyền Madagascar. Trước cử nguyên-lão nghị-viện ở quận Bouches du-Rhône ngày 11 Janvier 1920 Lúc mới xuất chính sung chức quản-lý văn phòng của ông Louis Lépine chánh giám-đốc cảnh-sát.

M. Emile Borel tổng-trưởng bộ hải quân, thứ dân nghị-viện về đảng xã-hội cấp tiến. Sinh ở Saint Affrique (Aveyron) ngày 7 janvier 1871. Ngày 11 Mai 1924, trúng cử thứ dân nghị-viện. Có chân trong bác-học viện, và là giáo sư ở đại học-đường Sorbonne.

M de Monzie, tổng-trưởng bộ học-vụ, nguyên lão nghị-viện về tả đảng dân cực. Sinh ngày 22 Novembre 1876 ở Bazas (Gironde) Luật-sư tại tòa Thượng-thẩm Paris. Xét-trưởng ở Cahors. Trước đây đã sang chức thanh-văn-phòng tại bộ học-vụ về thời ông Chautemps. Phó Thượng-thư bộ tài-quân trong tòa nội-các Barthou (1913) tòa nội-các Ribot (1917), tòa nội-các Painlevé (1917). Tam-dân nghị-viên từ năm 1919 đến năm 1919. Trúng cử nguyên lão nghị-viên từ năm 1920.

M. Casimir Cosmet, tổng trưởng bộ thương-mại, nguyên lão nghị-viên về đảng hòa-hiệp dân chủ cấp tiến. Sinh ngày 21 février 1866, ở Prigonac-et-Cazenaves (Gironde) Trong cơ tuyển dân nghị-viên năm 1902, và trong cử nguyên-lão nghị-viên năm 1923. Phó thượng-thư bưu điện từ ngày 2 Mai 1911, đến ngày 15 Mars 1913 trong các tòa nội-các Monis, Caillaux, Poincaré và Briand.

M. Jean Durand, tổng-trưởng bộ canh-nông. Nguyên lão nghị-viên về tả-đảng dân-chủ. Sinh ngày 9 janvier 1865, tại Cammazes (Tarn), xã-trưởng ở Castelnaudary, và nghị viên hàng quận ở quận Aude. Trúng cử thứ dân nghị viên năm 1906, và đến năm 1921 lại được tái-cử, trúng-cử nguyên lão nghị-viên ngày 9 janvier 1920.

M. Daraduc, tổng trưởng bộ lao-động, Thứ dân nghị viên về đảng xã hội cấp tiến. Sinh ngày 13 août 1876. Cảnh hội đồng hàng quận ở quận Loire Thứ dân nghị viên về quận ấy từ năm 1910.

M. André Hesse, tổng-trưởng bộ thuộc-địa. Sinh ở Paris ngày 22 avril 1874. Luật-sư ở tòa Thượng-thẩm Paris. Trúng-cử thứ dân nghị viên tỉnh thứ nhất ở Charente Inférieure, ngày 8 mai 1910. Ngày 26 avril 1914, và ngày 11 mai 1924 lại trúng-cử.

M. Pierre Laval, tổng trưởng bộ công tác. Thứ dân nghị viên về đảng xã hội độc-lập. Sinh ở Chateldon (Puy-de Dome) ngày 28 juin 1883. Luật-sư tại tòa Thượng-thẩm Paris và xã trưởng ở Aubervilliers. Trúng-cử nghị viên lần đầu ngày 10 mai 1914 ở khu hữ tư quận Seine. Ngày 11 mai lại được tái-cử.

M. Antérion, phó trưởng bộ tre-cấp, thứ dân nghị viên về đảng cộng-hòa xã hội. Sinh ngày 14 juin 1887 ở Voulte-sur-Rhône (Ardèche). Xã trưởng xã Voulte-sur-Rhône. Trúng-cử thứ dân nghị-viên về hạt Ardèche ngày 16 novembre 1919 Ngày 11 mai 1924 lại được trúng-cử.

M. Georges Bonnet, phó trưởng tại bộ tổng-lý tòa nội-các. Thứ dân nghị viên về đảng xã hội cấp tiến. Chánh hội đồng hàng hạt ở Neuitron Sinh ở Bassiac (Dordogne) ngày 23 juillet 1889 Trúng cử nghị-viện lần đầu ngày 1924

M Ossola, phó trưởng tại bộ chiến tranh Thứ dân nghị viên về đảng xã hội cấp tiến. Sinh ở Grasse ngày 24 janvier 1914 Cảnh hội đồng hàng vụ ở thứ dân nghị viện.

M. Yvon Delbos, phó trưởng tại bộ. Chuyên môn học-vụ. Thứ dân nghị viên về đảng xã hội cấp tiến. Sinh ngày 7 mai 1885 ở Thonac Lâm báo. Trúng cử nghị-viên ở Dordogne lần thứ nhất ngày 11 mai 1924.

M. Charles Daniélou, phó trưởng tại bộ thương-mại-hàng. Thứ dân nghị viên xã tả đảng cấp-tiến. Sinh ở Dornac (Finistère) ngày 13 juillet 1876. Lâm báo. Xã-trưởng xã Lestrenan, nghị viên quận Finistère từ năm 1910.

M. Paul Benazet, tổng ấy-viên tại bộ ở lần tranh. Thứ dân nghị viện về đảng cộng hòa xã-hội. Sinh ở Paris, ngày 24 février 1876. Trước là quan võ, sau làm luật sư ở tòa Tamping-thẩm Paris, nghị viên quận Forêt từ năm 1910.

M. Paul Benazet, tổng ấy-viên tại bộ ở lần tranh. Thứ dân nghị viện về đảng cộng hòa xã-hội. Sinh ở, Paris, ngày 24 février 1876. Trước là quan võ, sau làm luật sư ở tòa Tamping-thẩm Paris, nghị viên quận Forêt từ năm 1910.

MỘT NHÀ TRINH-THÁM TRỨ DANH BỊ MẤT CƯỚP

Một tờ báo Hoa-kỳ có đăng câu chuyện một nhà trinh-thám bị mất cướp rất hiếm nghèo.

Nhà ấy tên là Georges S. Dougherty, có tiếng là một tay trinh thám tài tại ở Hoa-kỳ. Một đêm M Marx là một nhà triệu phú ở Los Angeles sở mời ông đến ăn cơm. Cơm xong đến hai giờ sáng mới ông về, ông khéo chạy bị hai quân giam phi cản ông, sao cứ tọa ngồi. Ông vẫn nói: Mới khi tôi bắt gặp một tên gian phi tôi liền giơ súng ra mà bảo: « Giơ tháng hai tay lên, không có thì ta bắn. »

Ông vẫn nói nói thì, thì trong phòng ấn, liền thấy tiếng thét: « Giơ tháng hai tay lên... » như thế cứ tiếng vang cản nói của ông vậy. Ai nấy lấy làm ngạc nhiên tại ra mặt đoạn bỗ cướp đeo mặt nạ, vào hoảng ấn lắc nào không biết, mới đến cầm một khẩu súng đọa cả nhà khách mà lột hết tiền nong cùng đồ đạc. Cả nhà trinh-thám trứ danh ấy cũng bị lột như những người khác.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Tôi có một việc như sau này có lẽ phải đem kiện tại tòa, nhưng trước khi làm đơn kiện, tôi nhờ quí báo làm ơn chỉ bảo cách thức cho. Ngày mai... năm người tôi cùng với ông T. M., hai người chúng tôi cả ở Phố-lý cả, có lần chung vốn-tự vay của một người Tây là ông R. năm ngàn đồng bạc, lãi mỗi tháng là một phần.

Đến hạn ông T. M. không giả được, ấn ông ta là 2.5 0 đồng và lãi cũng không, thành thử người chủ nợ cứ tới mà đòi nên tôi cũng phải giả dụ cái phần của ông ta.

Người chủ nợ bắt tôi phải giả nợ dụ cho ông T. M. như thế có hợp luật không và nếu hợp luật thì hạy giờ tôi có kiện lại ông T. M. được không, mà được thì phải kiện tại tòa án nào, xin ngài bảo giúp cho tôi khỏi phải nhờ tới luật sư tôi cảm ơn ngài lắm. Cái giấy cuộn bạc xin giải theo đây.

LỜI ĐÁP. — Việc này tôi có quan-thiệp đến một người quốc-tịch Pháp thì phải xử theo Dân luật Pháp. Nếu trong văn-tự hai người vay có quan-doan xin *liên-đới* trả cho nhau, thì chủ nợ mới có pháp luật bắt ông trả thay cho ông T. M. được (Dân luật Pháp điều 1.200 đến 1.216).

Được, ông đã trả dụ cho ông T. M. rồi thì ông có quyền đòi ông ta số tiền ông đã phải trả dụ ấy.

Ông và ông T. M. hai người cùng ở Phố-lý cả, nghĩa là người quốc tịch Việt Nam thì đương là thuộc quyền tòa Nam-án xử mới phải, nhưng vì việc này tôi đã quyết-thiệp đến một người quốc-tịch ấy-ấp thì hãy giờ ông cũng lại phải kiện ông T. M. tại tòa án Tây, mà Phố-lý thuộc về tòa Tây án Hanoi; vì ông phải kiện ông T. M. tại tòa án Hanoi theo như dân luật Pháp.

Ph. B. L.

MỘT CÁI LỆNH CẤM HÔN NHAU Ở NƯỚC ÁO

Mới đây tại một rạp chớp bóng ở Budapest, trong khi chớp bóng đèn đương tắt tối om, ánh sáng bỗng dưng lóe lên khiến cho người ta bắt gặp một vị p u-nhân đương hôn một người không phải là chồng mình, vì thế sinh ra sự người chồng với người yêu của phu-nhân đến kiếm với n au, mà ai vợ chồng phu-nhân cũng phải ly dị.

Quan thượng-thư bộ nội-vụ thấy thế, bèn hạ lệnh cấm hôn-nhau trong khi đèn tối, mà từ khi có lệnh ấy nhà chớp bóng nào cũng có linh cảnh-sát đứng canh, thỉnh thoảng được phép vặn đèn lên, để thấy ai phạm pháp thì làm biên-bản. Cái lệ ấy các nhà có vợ đa tình đi xem chớp bóng rất là hoan-nghênh, song nghe đâu các chủ rạp chớp bóng kêu rằng lệ ấy làm giảm số khách đi mất nhiều.

MỘT NHÀ CÓ CÔNG VỚI KHOA HỌC TẠ THẾ

Ông Joseph Valiot là chánh giám đốc đài thiên-văn ở núi Tuyết-sơn mới tạ thế, ông tuy có công lớn về việc lập ra đài thiên-văn ấy. Lúc buổi đầu ông lên ở trên núi ba ngày để khảo cứu về việc lập đài thiên-văn, giới-hạn tới 19 ma chỉ có một mình ông ở trên ấy mà thôi. Ba năm sau mới lập được đài thiên-văn, vào chỗ cao hơn mặt bể 4.635 m. Nhà cửa làm sẵn ở dưới núi, vì ở trên núi rét quá không làm được, sau chỉ mang đồ đạc lên núi, mà lắp các mảnh vào cho chóng xong. Bấy giờ phải dùng một trăm mười người vác từng mảnh lên, và cả thảy mất ba tuần lễ nhà mới làm xong. Nhà tuy ấy, nhưng rất là chắc chắn, gió bão lay chuyển cũng không ông việc gì. Ngoài phòng để các đồ dùng về thiên-văn học, lại còn có sẵn buồng. Nấu vị ăn thức uống, thì dùng lò đốt dầu lạy. Lại có một lớp nhà phụ, có đủ giường đệm đồ sưởi, cùng các đồ dục, để dùng cho khách, đúng cao có ai muốn trở chân tứng được. Lại có dự bị đủ các thứ thuốc để ngộ khi cần cấp thì có sẵn. Cả thảy tính ra bấy giờ mất cả thảy có 11.000 quan tiền.

CÓ CHÍ THÌ NÊN

Mười lăm năm trước đây, một người Đức sang ở nước Hoa-kỳ, vốn liếng một đồng không có, không biết một tiếng Hoa-kỳ nào, thế mà nay người ấy đã trở nên là một vị tổng giám-đốc một đại học-đường Hoa-kỳ. Người ấy tên là Karl Weitstein vốn là con một thầy tu nước Đức. Bố mẹ sinh được bảy con, đem cả sang làm ăn ở thành Gênes bên nước Ý. Khi Karl Weitstein lớn lên, bèn bỏ nước Ý sang Hoa-kỳ. Ông ta sang đến New York không có nghề gì làm, phải quay ra làm nghề lặn mò cua ốc để kiếm ăn, rồi lần lượt làm đủ các nghề từ hạ Ban ngày làm nghề gì mệt lòng, ban đêm ông ta cũng học tập, và làm ăn để dành được đồng nào, ông ta chỉ mua sách để học tập thôi.

Năm nay ông 32 tuổi, trở nên một vị giáo-sư, một nhà bác-học, sung chức tổng giám-đốc một trường đại-học Hoa-kỳ.

Người ta lại kể chuyện bác-sĩ Michel Pupin giáo-sư vật-lý-học ở một trường đại-học Washington bây giờ, là người Hung-gia-lị đi cư sang ở Hoa-kỳ, lúc mới đến cũng không biết một chữ Hoa-kỳ nào, thế mà hiện nay ông đã là một nhà bác-học trứ-danh ở Hoa-kỳ.

Cho hay người ta ở đời, bất cứ cảnh nghộ nào, hễ có chí thì nên vậy.

LỜI ĐÀN BÀ

Bảo tồn nhân-cách

Người ta có giữ còn cái nhân cách, thì mới k ông mất cái lòng liêm-sỉ, nếu để cho nhân-cách đã bị liệt thì không sao làm nên công việc gì cho chấn-hưng lên được. Song, bảo tồn nhân-cách có hai lẽ : 1 là tự mình phải bảo-tồn lấy nhân-cách cho mình, không nên làm điều quấy điều tội, xấu nết hư danh để người ta cười chê đến mà mất cái nhân cách của mình đi, mình có cái quyền tự-do làm cho mình hay thì đặng hay, làm cho mình dở thì ra dở, không hạn đàn ông hay đàn bà, người nghèo kẻ giàu, người lớn hay là kẻ nhỏ, ai ai cũng có cái quyền tự do giữ còn nhân-cách hết thảy, chớ nghĩ lầm là nhân-cách chỉ để riêng cho một hạng người mà thôi, mà vợi bỏ cái t ể giá của mình xuống, xưng làm gì đặng không bằng người cứ hèn hèn mãi, thế là tự khí tự hoại, người ấy không thể nâng đỡ ai đặng. trọn kếp chỉ làm thân t ấu ngựa cho người đày xác sai khiến, quở mắng đánh đập cũng đều là thừa ra cả, trong thiên-hạ việc gì xấu mấy bằng mấy, lại còn sợ gì mà không làm, đó cũng vì không biết quí cái nhân-cách của mình, đáng lo thay, khốn nạn thay.

Còn lẽ thứ hai : là mình phải bảo-tồn nhân-cách cho người khác, đành rằng cái tri-năo, cái thanh-thế của người đàn ông khác người đàn bà, người giàu khác người nghèo, kẻ lớn khác kẻ nhỏ, nhưng cái nhân-cách thì như nhau, chớ lấy tuổi tác mà đoạt nạt, chớ nghĩ giàu nghèo mà dể dưới, chớ tưởng đàn bà con gái mà khinh rẻ, vì mình có trọng cái nhân-cách cho người ho mới giữ sự liêm sỉ, bằng mình đã khắc bạc đem điều nhục nhã mà đối phó với họ, tức là họ cũng mất cũng như một con thú đã thôi ; dầu cho trong gia-đình đối với con cái, kẻ đầy-tớ cũng thế, răn dạy bọn dưới, cốt phải nghiêm mình mà sửa trị lòng người, lời nói phải cho đề huề, việc làm phải cho chính đáng, mà thành ra cảm-hóa theo, chớ bạ mắng bạ đánh, thập nát quá lời, sau khi nghe đã quen, chịu đã nhàm, thì chẳng biết lấy phép gì mà trừng phạt cho nổi.

Vậy sách có câu : « Tu tỏ chi tâm, nhân dai hữu chi » ; nên phải nuôi sống cái lòng tu ố lại, mới khuyến khích người ta làm việc hết bổn phận đặng.

Nói tóm lại, cứ bảo-tồn nhân-cách là chung cả hai phương-diện, không những tự bảo-tồn mà lại phải bảo-tồn cho người khác vậy.

Đàm Phương nữ sử

VĂN UYỂN

Phong rao

Ngày ngày cất gánh đi đong,
Bến Phương-giao (1) luống ngại-ngùng gói hoa
Trải bao gió tập mưa sa,
Gánh sơn nặng trĩu, nỗi nhà bâng-khuâng.

∴

Chiều chiều đứng tựa bên lầu,
Ngẫm trông non nước giọt sầu tuôn dài
Đau lòng ai lắm ai ơi, [rơi.
Đã mòn con mắt phương trời đăm đăm.

∴

Ai làm cho thiếp xa chàng ?
Cho chim lạc bạn ? cho đàn ngang ai ?
Ai làm rẽ nỗi nước này, [đây ?
Sự đời càng nghĩ càng cay đắng lòng.

∴

Hỏi con ! con nín đi con,
Cha con liệu-định nước non quê người.
Đau lòng mẹ lắm ! con ơi !
Hợp tan tan hợp nỗi đời ai hay ?

∴

Con ơi ! mẹ dặn nhời này :
Làm người không n ẽ mặt ngày nên Gian-nan lao-khổ chớ chồn, [ki ôn.
Theo thầy tìm bạn sớm hôm học-hành

∴

Anh em Nam-Bắc một nhà,
Tiên Rồng sum họp ấn ca thất-bình.
Lòng hữu-ái, mối thân-tình,
Khuyên nhau ta cố học hành cho ngoan.

∴

Tiếng nước ta : chữ nước ta,
Con nên luyện tập ngà ngà đêm ngày.
Mẹ nhời mẹ nhủ con hay,
Học nhờ viết nước, biết ngày nào khôn ?

∴

Nước ta tên gọi là gì ?
Là nước Nam-Việt phải ghi vào lòng.
Tổ xưa vốn dõi Tiên Rồng,
Con Hồng cháu Lạc, chín dòng chia ta

∴

Thương con mẹ dặn lên la,
Ví con mẹ phải xông pha dặm trường
Mong cho con chóng nước khôn,
Giúp đỡ cha mẹ bước đường khó-khăn.

X

(1) Bến Phương giao thuộc về địa phận Hưng-hóa.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 31 độ
15 giờ 32 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.	15	15
nhì, —	14	65
ba,	13	75
Thóc hạng nhất,	8	70
Hạng ngò	10	25

Giá bạc. — Kể từ ngày 26 Mai 1925, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 11 f. 00.

Hội-đồng chánh-phủ. — Hội-đồng chính-phủ đã giải-tán hồi 11 giờ rưỡi ngày thứ hai vừa rồi. Chuyến tàu *Gouverneur général Roume* hôm lại một ngày mai chạy, là để các quan cước trong Nam-kỳ và Cao-mên ra dự hội-đồng đi kịp chuyến tàu ấy về Nam.

Tin đường sá. — Ở Hòa-bình vừa rồi có nhờ sau này :

Đường Chợ-bờ đến Hòa bình hầu như không đi được. Bờ bến Ngọc cũng xấu lắm. Đường về Hanoi rất khó đi.

Thuyên-chuyển trong ngạch cai trị. — M. Dupuy quan cai-trị hạng nhất lĩnh công sứ tỉnh Quảng-nam nay đổi đi công-sứ Thanh-hóa.

M. Colombon quan cai-trị hạng ba lĩnh công sứ Thừa-thiên nay đổi đi công-sứ Quảng-nam.

M. Huchard quan cai-trị hạng ba lĩnh công-sứ Bình thuận nay đổi đi công-sứ Thừa-thiên.

M Ferrend quan cai trị hạng nhì lĩnh công-sứ Kontum nay đổi đi công-sứ Bình-thuận.

M Dastenay quan phó cai-trị hạng ba hết hạn nghỉ ở Pháp sang, nay tùy thuộc quan Thống-sứ Bắc-kỳ bổ dụng.

M. De Conchy quan phó cai trị hạng nhất hết hạn nghỉ ở Pháp sang, nay tùy thuộc quan Khâm-sứ Trung-kỳ bổ dụng.

Kỳ thi chức cai-trị hạng ba — M. Grandjean, giáo-sư hạng nhất tại Đông pháp đã thi đỗ chức cai-trị hạng ba trong kỳ thi ngày 21, 22 và 23 avril mới rồi.

TIN CHÈ TÀU

Chè đầu xuân hạng cực tốt, của SINH-THÁI và NINH-THÁI đi về tới Hanoi.

Xin quí-khách chiếu-cố.

MUON BÁN:

Xe 6-tô « Peugeot » 14/32 mã-lực, sáu chỗ ngồi, 4 máy. Mới mua năm 1922, hiện nay chạy còn tốt lắm ; sức xe rất khỏe, khung xe rất dài có thể chữa làm xe vận-tải thì thực tốt.

Hỏi tại bản-quán.

SÂM-MẬU

Đầu-xuân hương-trà hiện mới đem đến, xin mời các ngài nếm thử xem có phải là nhất đẳng hương-trà hay không ?

Không phải nhất-đẳng hương-trà, cứ đưa lại trả bán-biệu, nếu đích-thực là nhất-đẳng hương-trà thì xin các ngài cổ động giùm cho được nhiều người mua.

TỐI HÔM NAY

KOENIGSMARK

chiếu tại rạp

Cinéma Palace

HANOI

TẠI SAU NHÀ BÁO
TRUNG BẮC TÂN VĂN
Phố hàng Bông Hanoi

CÓ BÁN

Củi thực khô !
Cân rõ đủ !
Xe đến tận nhà !

BÁN HẠ HƠN MỌI NƠI

Ngạch Học-chính. — Có Wilkin có bằng văn-chương cử-nhân (chữ Anh) nay được bổ giáo sư lại Đông-pháp. Có Wilkin đây tức là lệnh ái ông Wilkin chủ nhiệm báo *France-Indochine* Bản-báo có lời mừng cụ ông nghiệp được lệnh ái đã thành đạt.

Cấm gạo xuất cảng — Nghị-định ngày 26 novembre 1924 cấm đem thóc gạo ở Quảng-trị đi các tỉnh bay các xứ khác thì nay ra hạn thêm ba tháng nữa kể từ ngày 24 mai 1925.

Thi bằng Tiểu-học và bằng Cao-đẳng tiểu học Tây. — Kỳ thi bằng Tiểu-học Tây (B. E.) và bằng Cao đẳng tiểu-học Tây (B. E. P. S.) chiếu hôm qua cả hai ban cùng thi bài anh-văn sau này :

Pasteur

Pasteur n'a jamais pensé que la science dérogeât en se mariant à l'action. Il n'a pas dédaigné, comme des conséquences négligeables, les applications pratiques de ses découvertes : il les a lui même cherchées, déduites, améliorées en vue du bien public. Avec un désintéressement dont il n'admettait même pas qu'on le louât, il a, par ses études sur les fermente, sur la maladie des vers à soie, sur le charbon, relevé des industries défaillantes, rassuré des milliers d'agriculteurs, semé la richesse ou arrêté la dévastation dans des provinces entières, prodigué sans compter, autour de lui, les trésors dûs à son génie. Et lorsque le cours de ses travaux l'eut amené à se pencher sur la douleur humaine, il ne sut plus se détacher d'elle et il ne se déshabitue plus de la soulager. Il se livre à elle tout entier, il lui appartient sans réserve : il donna à sa science apitoyée le frisson de l'amour et le charme de la bonté : il réalisa par une sorte de multiplication de sa puissance de dévouement, la loi qu'il s'était imposée : « En fait de bien à répondre, le devoir ne cesse que là où le pouvoir manque ». Et, reculant tous les jours l'étendue de son propre pouvoir, il se découvrit tous les jours plus de devoirs et n'eut d'autre ambition, d'autre joie que de les remplir.

Raymond Poincaré
(Discours prononcé aux funérailles nationales du Pasteur, le 5 octobre 1895).

Câu hỏi

1° Expliquer le sens des mots : *marier*, dans l'expression *en se mariant à l'action*, et *se pencher*, dans l'expression *se pencher sur la douleur humaine*.

2° Analyse grammaticale de dérogeât (*que la science dérogeât*)

3 Nombre et nature des propositions dans la phrase :

Et lorsque le cours...de la soulager.

Khoa học
(*cả hai ban*)

Epuration de l'organisme par les organes excréteurs.

A) Le rein et l'urine

B) Les glandes audoripares et la sueur.

C) Le foie et la bile.

Sáng hôm nay đã ra những bài sau này :

Toán-học (*bạn 1 giờ 1/2*)
CẢ HAI BAN

I. — *Kỷ-hà-học*

On donne un cercle O de rayon R et un point A situé à une distance du centre égale au double du rayon (O A = 2 R). De A on mène les tangentes A B et A C au cercle.

1° Calculer en fonctions de R la longueur des tangentes A B et A C.

2° Déterminer la valeur de l'angle B A C des 2 tangentes.

3° On joint des points de contact B et C, calculer B C OH AH.

4° BC n'est il pas le côté d'un polygone régulier ét inscriptible dans le cercle O.

5° Calculer la surface de la figure A B D C A.

II. — *Toán học pá đoi số-học*

Un propriétaire vend une propriété à raison de 5000 f. l'hectare. Du produit de la vente il fait deux parts : avec la plus importante il souscrit un certain nombre d'obligations de la ville de Paris et mises au cours de 457 f. 2 : et rapportant net chacune 28 f. 75 par an, il s'assure ainsi un revenu de 431 f. 25 ; il place la 2e partie à la caisse d'épargne et au bout d'un an il constate que son livret porte capital et intérêt 3 °/. réunis, une somme de 2.220 f. 68. Quelle est la surface de la propriété ?

Sử-học và địa dư (*hạn 1 giờ 1/4*)

L'œuvre coloniale de la 3e république.

Quan Bốc-tơ Bi-cơ-man

Có phòng khám bệnh tại phố hàng Giò số 33 Hanoi

Tòa án Đại-hình. — Hôm qua, mãi 7 giờ rưỡi tối tòa án Đại-hình mới xử xong việc đánh chết người ở Vinh rồi đem vứt giấu là việc bản-báo đã đăng rồi trong số báo hôm qua. Xét xong tòa tuyên án phạt Emile Coudoux 2 *năm tù án treo* và 1.200 đồng bồi thường cho nhà khổ chủ.

∴

Việc án đập ở tàu thủy — Hôm nay tòa án Đại-hình xử việc sau này :

Ngày đầu năm 1925 sở mật-thám Haiphong có đo xét thấy mấy người lính thủy tàu *Pierre Benoît* ăn cắp đồ tây cùng các thứ lạ đem bán cho một người thợ may tên là Cao-v-Thu ở phố Amiral Courbet, số 31 mà người thợ may này mua những vải và lọa lẩy cũng nghi là của phi nghĩa, không dám rả hết tiền mới chịu lại hẹn ngày khác đến trả nốt rồi đi tránh sở mật-thám. Vì thế, theo ngày hẹn sở Mật-thám đến bắt được Soi'n Alp'anse là lính thủy tàu *Pierre Benoît*. Sau xét lại bắt được cả Jacob Emmennuel Raoul Alcain Emile và Pierre Herlideau (cũng là lính thủy tàu ấy). Ng-v Kế, Ng-v-Diêm, Ng-v-Vu, Ng-thị-Mang và Trần-thị-Hai (đều là chủ tiệm hàng ở Sinh-kho) mà vì là hàng bán đồ đều ăn cắp của hiệu Perier và hiệu Aptorq. Nhưng sau xét kỹ thì Emile và Pierre Herlideau bị oan không có can liên vào việc ấy nên được miễn nghị.

Tòa xử xong tuyên án phạt như sau này :

Jacob Emmenuel 2 năm tù, Raoul Alcain, Benjamin, Sottin Alphonse, Ng-văn-Vo, Ng văn-Ke, Ng văn-Diêm, mỗi người 1 năm tù, Ng thị-Mang 6 tháng tù ; còn Trần-thị-Hai vì xé không đủ chứng cớ thì được tha.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

HIỆU BÀO-CHẾ :

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở BÀY

Số 169

THUỶ-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Bấy giờ *Đái-tôn* đã dẫn dắn hỏi tỉnh, ngỏ ý tiếng *Lộ-qui* nói, liền bảo rằng :

— Thộ-mãng như thế sao được. Trong thành bây giờ kẻ có năm bảy nghìn quân, nếu ta kéo vào, tất mỏi giữ cho khỏi sự thất-thố.

Nguyễn-liêu thất nói :

— Tôi trông bờ sông bên kia, hình như có mấy chiếc thuyền đậu. Để ba anh em ông ấy lội qua sang đấy, cướp lấy mấy chiếc thuyền ấy đem về, các ngài nghĩ thế nào.

Triêu-cái nói :

— Nếu vậy thì còn gì hay bằng !

Ba anh em họ *Nguyễn* đều xoay trần ra, mỗi người giắt một lưỡi dao nhọn, nhảy xuống dưới nước. Vừa đi được độ vài dặm thì bỗng thấy trên mặt sông có ba chiếc thuyền đang thuận dòng nước mà chèo trở xuống. thuyền đi như bay.

Bọn *Triêu-cái* đứng ở trên bờ trông thấy ba chiếc thuyền ấy, mỗi chiếc có mười mấy người ngồi, ai nấy đều cầm khí-giới. *Tông-giang* thấy vậy, đã có ý lo, bảo nhau rút vào trong miếu.

Đến khi nhìn kỹ thì thấy chiếc thuyền đi trước có một vị bảo-hán ngồi đầu, tay đang cầm ngược cái siêu năm sáng loáng, miệng thỏi còi làm hiệu. Người ấy là ai ? tức là *Trương-thuận*.

Tông-giang với vàng vẫy tay gọi mà bảo rằng :

— Anh em cứu tôi với !

Bọn *Trương-thuận* trông thấy *Tông-giang*, liền reo lên rằng :

— May quá !

Tức thì ghé thuyền vào bờ. Ba anh em nhà họ *Nguyễn* ở dưới nước thấy vậy, lại quay trở về. Trong ba chiếc thuyền đến đấy, chiếc thuyền thứ nhất thì *Trương-thuận* cùng mười mấy người nữa đều là những tay tráng kiện ; chiếc thuyền thứ hai thì *Trương-hoành*, *Mạc-hoằng Mạc-xuân*, *Tiết-vinh* cùng mười mấy người trang-khách ; chiếc thứ ba thì *Lý-tuấn*, *Lý lập*, *Đồng-uy* và *Đồng mãnh* cùng mười mấy tên ngư i nhà ăn bán mười xưa nay, ai nấy đều kéo nhau lên bờ.

Trương-thuận trông thấy *Tông-giang*, mừng rỡ bội phần vội-vàng sụp lạy, kể các mà thưa rằng :

— Từ khi đại-huynh bị giam-cầm, anh em chúng tôi thật đứng ngồi kì ổng yên, lại không biết tìm cách gì mà giải cứu cho được. Mới đây nghe *Đái* viện-trưởng cũng bị giam-cầm, mà *Lý-qui* thì chẳng ghé đâu. Bởi vậy tôi phải đi tìm thân huynh tôi, bảo nhau đến nhà *Mạc* thái-công, rồi đi gọi các người quen biết cùng họp tại đấy. Hôm nay chúng tôi định kéo vào phá ngục *Giang-châu* để cứu lấy đại huynh ra, không ngờ đại-huynh đã được các vị bảo-hán cứu đem đến đây vậy. Tôi dám hỏi các vị bảo-hán đây, ông nào là *Triêu* thiên-vương ở *Lương-sơn-bạc* ?

Tông-giang trỏ một người đứng đầu đây mà bảo rằng :

— Ông này là *Triêu* thiên-vương đây. Bây giờ các người nên vào họp cả ở trong miếu này để cùng nhau chào mừng.

Bấy giờ bọn *Trương thuận* 9 người. bọn *Triêu-cái* 17 người cùng với *Tông-giang*, *Đái-tôn* và *Lộ-qui* cả thảy 29 người đều kéo nhau vào trong *Bạch long-miếu*.

Các vị bảo-hán đang cùng nhau chào mừng thì bỗng thấy quân lâu-la hoảng-hốt chạy vào báo rằng :

— Có một toán quân-mã ở trong thành *Giang-châu* kéo ra đang rung chiêng nổi trống đề đi đuổi theo bọn ta đó. Hiện chúng tôi trông thấy từ phía xa xa, có bay phấp-phới, gươm giáo sáng choang, ba quân tướng lối kéo sang con đường *Bạch-long-miếu* này.

Lộ-qui nghe báo, quát to lên một tiếng rằng :

— Tha hồ giết !

Nói xong, tức khắc hai tay cầm hai lưỡi búa, mở cửa miếu đi ra. *Triêu-cái* nói :

— Bây giờ các vị bảo-hán thế tất phải giáp *Triêu cái* này để giết cho hết quân-mã ở đất *Giang-châu* này, rồi mới trở về *Lương-sơn-bạc*.

Các vị bảo hán đồng-thanh mà đáp rằng :

— Xin vâng mệnh !

Bấy giờ cả bọn mới chừng một trăm năm mươi người, cùng nhau reo hò quay lại đối-địch với bọn quan quân.

HỒI THỨ XL

Các vị hảo hán ai nấy đều tay cầm khí-giới ở trong miếu đi ra để sắp đối-địch với bọn quan-quân. *Lưu-đổi-địch* với *Chu-qui* trước hết hãy hộ-vệ *Tông-giang* cùng *Đái-tôn* xuống thuyền. *Lý tuấn*, *Trương-thuận* và ba anh em nhà họ *Nguyễn* thì sắp-sửa chực sẵn tại bến bờ sông.

Quan-quân ở trong thành đi ra, cả thảy độ năm bảy nghìn người, kị-binh đi trước, bộ-binh theo sau, thẳng đường kéo sang *Bạch-long-miếu*.

Bên này thì *Lộ-qui* hai tay cầm hai lưỡi búa, hăng-hái đi trước, sau lưng có *Hoa vinh*, *Hoàng tin*, *Lã-phương* và *Quách-thịnh* đi hộ-vệ.

Hoa-vinh trông thấy quan-quân đều giơ ngọn giáo ra để chống-cự, sợ *Lộ-qui* bị thương, vội vàng giương cung nhằm thẳng sang bọn quan quân mà bắn một phát.

Viên tướng đi đầu bị mũi tên bắn ngựa, cả toán kị-binh gặp mình kinh sợ, hãnh ra vỡ chạy, làm cho toán bộ-binh ở phía sau cũng vỡ mất một nửa.

Các vị hảo-hán thừa thế cùng nhau giả sức xông pha, đánh gết bọn quan-quân kia, thây chết ngổn-ngang, máu chảy lênh láng.

Đuổi mãi cho đến tận dưới chân thành *Giang châu*, nhờ có quân tiếp-ứng ở trên mặt thành quăng gỗ ném đá xuống. bấy giờ quan-quân mới chạy vào trong thành, đóng chặt cửa lại, hàng mấy ngày trời, không dám bước ra đều ngoài,

Các vị hảo-hán cổ dìu *Lộ qui* trở về *Bạch long-miếu*, rồi đưa xuống thuyền. *Triêu-cái* cùng mọi người cũng đều kéo cả xuống thuyền, thuận gió giương buồm, ba chiếc thuyền lớn chở bấy nhiêu tướng-sĩ về nhà *Mạc* thái-công để yên nghỉ.

Khi lên trên bờ, *Mạc-hoằng* mời các vị bảo-hán vào nhà trong, có *Mạc* thái-công ra nghênh tiếp, chủ các vị bảo-hán làm lễ tương-kiến.

Mạc thái-công nói :

— Các vị đều-linh khó-nhọc trong mấy đêm nay, bây giờ hãy xin mời vào phòng yên nghỉ một chút.

Các vị bảo-hán đều vào nghỉ-ngơi ở trong phòng. Hôm ấy *Mạc-hoằng* bảo trang-khách giết một con bò, hơn mười con vịt làm yến đãi, chàng các thứ gà, vịt, cá, ngỗng, vân vân để dọn một tiệc rượu khoản-đãi các vị bảo-hán.

Trong khi uống rượu, cùng nhau kể-lể sự tình *Triêu-cái* nói với *Mạc* thái-công rằng :

— Nếu không nhờ có nhị-lang và các vị bảo-hán ở đây đem thuyền đến cứu thì bây giờ chúng tôi đã đều bị giam cầm tại trong ngục rồi.

Mạc thái-công nói :

— Tại sao các ngài lại đi về con đường này ?

Lộ qui nói :

— Bấy giờ tôi chỉ sốt tìm nhỏ nào đông người thì xông vào mà giết, rồi bọn các ông đây cứ đi theo tôi, chẳng hề có bảo các ông ấy đi theo vậy.

(*Còn nữa*)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo,
15 chân-kính
Mặt số kim có chất đạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá . . . . . 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI

金泰正號獅子
茶名

TRẺ ĐẦU XUÂN CHÍNH HIỆU
KIM-THÁI ĐÃ TỚI

Bản-hiệu mới nhận được các thứ trẻ chính ở Vũ-gi-sơn mới sang, nào được nước được hương, các ngài đã dùng qua chè của bản-hiệu, vậy xin quá bộ chiếu-cố cho lấy làm hân-hạnh lắm. Xin tạm kể ra vài thứ để các ngài rõ.

Kim-thái,	Lâm-mậu,	Thiên-thái
Công-thái,	Tam-hỷ,	Tam-nguyên
Như-ý,	Ngũ-phúc,	Minh-Mới,
	Kim-mậu.	

KIM-THÁI
HANOI : Số nhà 3, Phố hàng Ngang,
Téléphone 480.
HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách,
Téléphone 272.
2101

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BẢO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất : Santalol chất : Salol và chất : Uroformine
Giá 1 $ 80 một hộp

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn-thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống :

Cachets du Docteur Nofal
0 $ 95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng.

Nếu phổi yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhấm, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay !

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.
Giá tiền là 0 $ 90.
Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.
Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin nói ngài mua báo khi có việc gì viết thư đổi bài báo-quán, thì nên biên cả số in ở từ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản quán cái giấy quấn ấy, để còn người làm đi tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vắn tắt, hoặc thân quá, không cho đọc được thành ra nhiều khi bản-quán không biết ở mà trả lời.

Đường điện-thoại mỗi ngày một mở mang nhiều. — Vì đường điện-thoại Hanoi — Haiphong đã làm hẳn đường ngầm, nên sở G.tây-thép lợi dụng được những giây và cột cũ ở đường đó đem làm thêm các đường điện-thoại đi các nơi được nhiều lắm. Ít lâu nay, đường điện-thoại đi Sơn-tây và đường điện-thoại đi Quảng-yên, Uông-bí, Mạo-khê, đều đã mở cho công chúng dùng.

Kể từ ngày 1er juin tới nơi này trở đi thì khắp các nơi tỉnh lỵ quan yếu trong Bắc-kỳ đều có thể thông tin bằng điện-thoại với nhau được, cả đường vào Vinh với Cửa-lò nữa. Đường điện-thoại mở mang ra được như thế, thật tiện lợi cho công chúng biết bao.

NHÀ ĐỂ CẨN THẬN
51, Phố Mã-Mây, Hanoi

Ngạch quan lại. — M. Phan-đình-Khuê, thông-phán tỉnh hạng nhất ở Hải-dương, nay đổi đi Yên-bái try M. Lê-tá-Cư, tri-phủ Văn-chấn tỉnh hạng nhất ở Yên-bái đổi về Hải-dương.

M. Nguyễn-Lựu-Xuyng, thông phán tỉnh hạng nhì ở Hà-đông nay đổi đi Nam-định, thay M. Đỗ-văn-Đạp đi quyền huyện Ý-yên.

Ngạch tòa sứ. — M. Nghiêm-xuân-Hằng, nguyên thư-ký hạng nhất, nay bị giáng xuống thư-ký hạng nhì.

Bán đấu giá. — Có ở miền Si-lâm. — Vừa rồi quan quyền Công-sứ Nam-định đã lên thương-thuyết với quan quyền Tổng-sứ về việc đem bán đấu giá có ở miền Si-lâm về tỉnh lỵ Nguyên là cánh rừng bề về tổng Si-lâm nay mai sẽ đem đấu giá cho thuê; nhưng trước khi đem đấu giá cho thuê thì quan Thống-sứ đình cho đấu giá bán tất cả có ở miền lỵ đi, vì có ở miền lỵ tốt lắm.

Mua hạt thầu dầu. — Mấy hôm nay tại sở Bin-dương (Intendance) Hanoi đã bắt đầu đấu giá mua hạt thầu dầu, cứ mỗi 100 cân tây giá từ 15 đồng 40 đến 18 đồng 84.

Ai cũng biết ở bên Pháp hiện đương cần nhiều dầu lắm, mà thứ hột thầu dầu của ta đem sang bên ấy ép lấy dầu làm dầu chạy máy thì lại rất tốt lắm, vậy các nhà trồng thầu dầu ở ta khá chăng nên chấn-hưng cái nghề ấy mà kiếm một mối lợi to dư ?

THI BẰNG SƠ-HỌC

Muốn thi bằng Sơ học Yếu-lược, tất phải luyện tập quốc-văn; mà muốn luyện tập quốc-văn thì không gì bằng đọc « Chuyện Giải-trí ».

Đã ra đến tập thứ VI

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)
Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ : 0 $ 90

Ốm đường. — Tên Phúc 16 tuổi, quê quán ở đâu chưa rõ, thấy ốm nằm vệ ở ngoài Quan-khẩu thì linh cảnh-sát đã cho đưa vào nhà thương chữa thuốc.

Quần đỗ người. — Sở Cẩm vừa bắt được tên Ng-thị-Thịnh 19 tuổi làm ng ề đi ở, nhà ở phố Maréchal Pé ain, bị ngờ là kẻ đi đỗ người. Hiện thị Thịnh còn tống giam để hậu xét.

Vinh cốt nhục. — Ở Hạ-lý vừa rồi xảy ra một tấn thảm-kịch ở nhà kia là anh lấy dao chém xả vai em. Duyên do câu chuyện cũng bởi đâu người em cải nhau với chị dâu rồi người anh đi làm về nghe vợ mới sinh ra lẫn thảm-kịch đó. Hiện người em bị trọng thương còn phải đợi phục thuốc khỏi, tòa mới xét hỏi.

Phố Đường-cát. — Việc xây cống nay đã xong, đất lấp đã đồ cũng tề-chỉnh cả, t ế mà cũng rõ vì lẽ gì vẫn còn thấy đổ nguyên vị không cho vài lượt quả lăn cho được phẳng phiu thì còn đợi đến bao giờ.

Ngày hôm qua lại thấy phu lục-lộ đi cắm mốc gỗ ở hai bên đia đường suốt từ đầu chỗ rẽ ra phố Metz đến đầu cỉ rẽ ra phố Strasbourg, thì có lẽ việc lát gạch và xây bia hè sắp sửa khỏi công vậy.

VIỆT-TRÌ

Xe lửa trượt bánh. Hôm 24 tây, chuyến xe-lửa 45 ở Hano chạy 13 giờ 50, lên đến cỉ 5 km. 60 × 100 gần tới ga Hương-lai thì ba toa cuối cùng bị trượt bánh đổ, duy chỉ có người giữ frein đau xoàng mà thôi. Hiện nay các xe-lửa ngược xuôi không đi suốt được, còn phải vận tải ci tuyến sang xe. P. L.

THỦY-NGUYÊN (Kiến-an)

Kỳ thi Sơ-học yếu lược. — Lần nay mới bắt đầu thi bằng Sơ học yếu-lược mà ở trung-tâm huyện Thủy-nguyên số học sinh xin dự thi có 11 cậu nam học sinh và 1 cô nữ học sinh đều được trúng tuyển cả. Như thế đủ trong số ấy có một vài cậu được vào hạng ưu đẳng, thì như thế thì trường Thủy-nguyên, có lẽ được hoàn toàn lắm cả Sơ học sinh học ở trường ấy cũng nhiều người khá mà chưa có đủ các lớp làm thành trường kiểu-bị, mong rằng quan trên sẽ tây theo cái trình độ của học trò mà mở cho một trường kiểu bị để các học sinh có thể thi được bằng Sơ-học Pháp-Việt để khỏi phải đi trọ học xa xôi thì có lẽ sau này còn tấn bộ hơn.

N. V. Đ. lai cảo

HƯNG YÊN

Giữa đường thấy sự bất bằng. — Bản quán tiếp được bài sau này :

Mới đây tôi đi qua cái chợ mới làng kia thuộc về huyện Tiên-lữ thấy ở điếm tuần người đứng vòng trong vòng ngoài, tôi cũng lách vào xem thì thấy một người mặt có sẹo đen đen từ mũi lên trán đang cùng mấy người lực-lưỡng đánh trói một người áo quần lam lũ, trông rất thảm-thương! Hỏi ra mới rõ đầu đuôi sau này : Nguyên hôm mồng sáu tháng tư tà, quan về đình làng ấy phát chẩn, một bà lão nghèo khổ (tức là người bị đánh trói trên kia) ra lĩnh 5 đồng bạc chẩn, lập tức thấy ấy cho người theo bà về đòi 1 đồng liền bắt chỉ ! Chân bà bảo bà rằng : cứ để thường lĩnh cẩn không phải mất tiền bắt chỉ. Ngờ đâu cụ ấy đến tai thầy lý, nên thầy sai tuần bắt ra điếm, viện lẽ nọ lẽ kia mà đánh trói cực khổ như vậy.

Nếu quả như lời người ta nói thì thầy lý nào đó thực cần đỗ quá, đối trên lừa dưới đã đáng tội chưa ?

Hải-yến

VIỆC TRUNG-KỲ

VINH

Nạn xe lửa. — Chuyến xe đêm thứ hai khi ở Vinh xuống gần đến Bến-thủy thì người ấn phải một người đàn ông độ 40 tuổi chết không ai biết, coi như người khốn nạn ấy tắm gối đầu vào đường sắt, nên bánh xe nghiến đứt ngay mảng sọ, mãi đến sáng những người đi làm trông thấy xác nằm co ở dia đường sắt mà sọ thì đứt nát hẳn ra. Người bị nạn ấy xét ra là người đi làm ăn gì, đến chiều ngoi đến đây năm ngủ vường chừng một lúc dậy thì vẻ không ngờ rượu ngấm say nằm ngủ tít đi, mà vô-phúc cho người ấy là hôm ấy có chuyến tàu tối chạy ra Hanoi nên mới đến nỗi chết. Thường về mùa nắng này hay sảy ra những nạn hỏa-xa, và nạn xe ô-tô ở các cầu cimeut, ở đường quan báo, là vì giời nóng bức, những người nằm đại mượn cầu cimeut và đường sắt làm chỗ nằm nghỉ mát, không ngờ vì mát qua ngủ say khi tàu và xe chạy gần đến 1 1 không biết mà tránh mà những người tài-xế xe lửa và xe ô-tô không trông thấy vì đêm tối nên không phòng trước mà hãm kịp, đến khi nạn sảy ra rồi hãm được xe lại thì đã xong một đời người rồi. Thương thay !

QUẢNG BÌNH

Thi bằng Sơ-học yếu lược. — Hôm 18 mai, ở bản bạt có 7 nơi thi lấy bằng Sơ-học yếu-lược Tuần theo lời quan Công-sứ và quan Đốc-học chính Trung-kỳ, các hội đồng khảo-hạch đều giữ gìn kiểm-sát một cách kỹ lưỡng lắm, ở ngoài trường có lính gác cả.

Các đầu bài như sau này :

Âm tả quốc-ngữ

Ông Nguyễn-đăng-Giai

Ông Nguyễn-đăng-Giai người tỉnh Quảng-bình làm quan rất có danh tiếng về đầu đời vua Tự-đức. Tân-ông rất thẳng. Khi ở trong triều bề các quan ai có điều gì trái, ông liền tâu vua để la quở. Ra làm quan ở các tỉnh thì rất thanh-liêm, mà lại thương dân, thường hay cứu giúp kẻ nghèo khổ, bình vực người bị bà hiếp.

Luận

Một năm có mấy mùa ? Là những mùa gì ? Ý riêng anh thì trong một năm, anh thích những mùa nào ? Tại làm sao ?

Tính

1° Mẹ tôi đem 6 con vịt giá mỗi con 0 $ 75, đổi lấy gà mỗi con giá là 0 $ 30. Hỏi mẹ tôi đổi được mấy con gà ?

2° Giá hai cây lụa là 31 $ 20. Cây thứ nhất dài bằng bốn cây thứ hai. Cây thứ nhất mỗi thước giá 0 $ 9 và cây thứ hai mỗi thước giá 1 $ 20. Hỏi mỗi cây dài mấy thước và giá mỗi cây là bao nhiêu ?

Bài nguyện thi chữ Pháp

Âm tả

Les maçons

Les maçons ont apporté des bambous et ont dressé des échafaudages. Quelques planches sont disposées à différentes hauteurs. Il se mettent au travail. Au bas d'un mur, l'un jette à son camarade. accroupi en haut, des briques rouges. Un autre gâche du mortier avec un peu de chaux et beaucoup de sable.

Ceux qui couvrent le toit sont espacés sur toute la la hauteur d'une échelle. Ils se font passer de mains en mains des paquets de tuiles minces. Chacun se remue le plus qu'il peut. Aussi la maison sera-t-elle vite terminée.

Một bài phụ thi chữ Hán viết tập 15 chữ

Hội-đồng khảo-hạch lưu ý đọc bài âm-tả quốc-văn thật đúng âm-tiết, cho nên học-trò viết ít sai lắm.

(Xem trang thứ tư).

VIỆC LÀM PHÚC ĐỨC NHỮNG MỘ ÂM HỒN Ở GẦN CHÙA CHÂU-LONG

(Tiếp theo)

MM. Cô-chủ, 17, Tân-hưng 1 p ; Ngọc-Thanh, phủ-kiên 0 p. 50 ; Xuân-Lai, 19, Phúc-kiên 0 p. 50 ; Bà kỳ Dương, 44, hàng Gai 10 p ; Toàn-Thịnh, hàng Chiếu 0 p. 50 ; Thanh-Quang, 16, hàng Bạc 1 p ; Đông-Phương, hàng Đào 2 p ; Ng-văn-Thi, hàng Bông 2 p ; Hoàng-thuy-Lân, phán-sự tòa Pốc-lý 1 p ; Phan-quảng-Thành, hàng Đào cúng thêm 8 p ; Nhân-Hòa, hàng Buồm 5 p ; Lêu-v-Cần, 11, hàng Khoai 1 p ; Bà Ba-Riềng 0 p. 50 ; Bác Sử, hàng Đàu 0 p. 50 ; Trương-văn-Chinh, 100 viên gạch. Ông thông Kinh, 3 p ; Ông kỳ Mẫn, 2 p ; Ông bà Thạch-An, 1 p ; Quan-viên hàng Giáp, 15, Sòng-tô-lịch 10 p ; Nam-Sơn, 102, hàng Gai 1 p ; Đỗ-v-Nhân, 3 ngõ Nhà-thờ 1 p ; Bà Đông quan đền Hội-Thống, phố Mới 2 p ; Ng-đình-Hòe Đồng-xuân 2 p ; Quảng-hưng-Long, hàng Bồ 10 p ; Sơn-xuân-Hoan, 10p ; Trần-duy-Chinh Nam-định 6 p ; Trần-gia-Thuy, Nam-định cúng thêm 5 p ; Vũ-phung-Chương, 5 p ; Ng-ngọc-Sán, ngõ Gia-ngư 2 p ; Cung-đình-Huệ Nam-định 2 p ; Võ-doanh-Thi, 1 p ; Bà cả Đức, phố Tiên-sinh 0 p. 50 ; Quảng-vạn-Tài, 31, Phúc-châu 5 p ; Vạn-Tường, hàng Đào 5 p ; Cụ ấn Liên, 5 p ; Bà ký-Đức và bà hai Tỷ, 27, hàng Điếu 3 p ;

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ ba 25 Mai 1925

NHÂN NGHĨA LỄ TRÍ

Đã rằng thực lứa đôi ta,
Hẳn hoi duyên mới mặn mà tình xưa.

Tối thứ tư 27 Mai 1925

LỤC VÂN TIÊN

(Hồi thứ I)

Thuyền quyên mang gấp anh hàng,
Duyên ai rồi cũng tao phàng có khi.

Ruợu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc về những lời, lâm trò-cười cho trẻ-con và người có tri khôn lắm không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên hiệu Khải-định thứ ba, tòa Bộ các phụng lời chỉ-dụ phê rằng :

Chiếu nay đã được phòng của MONTÈS qui ông, có chỉ rõ một thứ rượu bổ rất tăng ngự dùng qua rất hay, đáng nên ở thường trước lắm thì gửi cho qui ông phong cao-sang để tỏ thanh ý.

Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2 $ 25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cháy. — Hồi 18 giờ ngày 24 ở nhà số 4 phố Lille phát hỏa tại gian nhà nấu đồ giặt. Cái hỏa tai này hình như bởi cái nồi nấu đồ giặt hôm ấy đựng dầu essence mà lại đó, nên lửa mới bắt chóng như thế, thiệt hại không mấy, vì sở Cảm phố Lille được tin cho vòi rồng lại dập tắt được ngay.

Ngã ô-tô. — Ngày 23 hồi 17 giờ 30 ở phố Paul Beri, ngay trước cửa khách-sạn Hotel de Commerce, chiếc xe gỗ hiệu Q. P. số 1735, do tên Vũ-trân-Tố kéo, bị ô-tô T 1779 của sở làm gạch ở Quỳnh-cư (Kiến-an) va phải, gãy mất một bánh xe bên phải. May không can gì đến người, sở Cẩm đã làm biên-bản cả đôi bên.

Thẻ thuế thân của ai ? — Lương-văn-Tinh 16 tuổi, nhà số 12 phố Chavignon nhặt được một cái thẻ thuế-thân số 15862 đề tên Tg-v-Thọ thì đã đem nộp tại sở Cẩm chính.

Trẻ con lạc. — Lý-Cam 55 tuổi, nhà ở phố Hàng-chão trình sở cẩm rằng lạc mất đứa con trai 11 tuổi tên là Cai Kwon từ trưa ngày 24 Mai. Lại mẹ mìn đỗ đưa về Tàu đấy thôi.

CAO-BẠCH

Hiệu TU-ĐƯỜNG, ở đường Bờ-sông, gần Cửa-cái, số nhà 28 (Quai Clémenceau) Hanoi.
Cho thuê xe ô-tô, chữa và làm bệ ngồi cùng sơn lại, giá tính phải chăng.
Lại có xe-lửa chở hành khách đi Sơn-tây, Trung-hà,
Những giờ xe chạy như sau này :

Hà-nội đi Sơn-tây :	buổi sáng	6 giờ rưỡi,	đến Sơn-tây	8 giờ rưỡi
»	»	chưa 12 »	»	2 »
»	»	chiều 2 »	»	5 »
Sơn-tây về Hà-nội :	buổi sáng	6 giờ 15,	đến Hà-nội	8 giờ 15
»	»	10 »	»	12 »
»	»	chiều 2 »	»	4 »
Sơn-tây đi Trung-hà :	buổi sáng	7 giờ,	đến Trung-hà	8 giờ
»	»	10 » rưỡi,	»	11 » rưỡi
Trung-hà về Sơn-tây :	buổi sáng	9 giờ,	đến Sơn-tây	10 giờ
»	»	chưa 12 »	»	1 »

Xe đi rất chắc-chắn, không có điều gì trở-ngại, chỗ ngồi rộng-rãi.
Chủ-nhân : VŨ-TU-ĐƯỜNG cẩn-bạch.

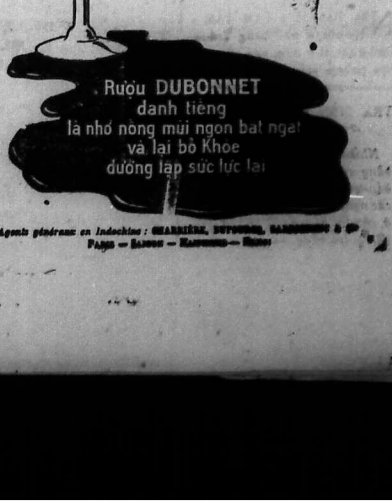
GRANDS MAGASINS RÉUNIS
PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

NƯỚC-HOA XÀ-PHÒNG
Mấy thứ giá hàng

Eau de mélisse des Bénédictins.	Một lọ :	2 fr. 50
Eau de Cologne Giraud 70°.	Một lít :	25 fr. 00
	Nửa lít :	14 fr. 00
Phấn Ennege hộp tròn.	Một hộp :	5 fr. 00
Xà-phòng Cadum	Một hộp ba miếng :	6 fr. 00
Xà-phòng hoa gội	Một hộp sáu miếng :	11 fr. 00
Bàn trải móng tay, gỗ thường	Một cái :	0 fr. 85
Eponge caoutchouc Gloria, Đầu tròn		9 fr. 00
Mặt tính có cạnh, khung mạ kền 14 × 11 c/m.		15 fr 00

Boîte postale N° 60

Rượu DUBONNET
là rượu bổ Khỏe
và lập dưỡng sức lực lại

Agents généraux en Indochine : GARRIGUES, DUTOUQUET, GARRIGUES & Cie
PARIS — SAIGON — HAIPHONG — HANOI

Cuộc thi thơ

Câu Kiều-sơ-Quán nổ-ef

MMMCCLXXVIII

Ngàn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu cũ lưu truyền kỷ-niệm chung,
Tự-lý xây cao nền quốc-tế,
Lịch triều mở rộng nếp nho-phong,
Dấu ghi vua thánh và tôi trung.
Vẻ rạng con tiên với cháu rồng,
Trời có sao Khuê còn ánh sáng,
Miếu còn rực rỡ với non sông.

Vũ-đình-Liên
Thừa-phái tỉnh Quảng-yên

MMMCCLXXIX

Ngàn năm văn-vật đất Thăng-long.
Thử thách xưa nay vẫn một lòng,
Thần-vẽ mở mang nền giáo-hóa.
Cung-tường rực-rỡ mấy thu đông,
Cương-thường đạo cả còn như tạc,
Khoa-giáp bia thơm nức chẳng cùng,
Âu-á mừng nay đời thạnh-trị,
Sao Khuê sáng tỏ nét nho-phong.

Nguyễn-Toại
Bang-tá, Bái-thượng Thanh-Hóa

MMMCCLXXX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thời-thánh nhân-sư miếu phải không?
Hoa thảo hữu tình cơn gió tốt,
Giang-sơn vô vũ mối sầu phong,
Ngậm ngùi thấy cảnh khôn thay đổi,
Phong-nhã mừng người khéo biến thông
Quốc-túy dân hồn do đạo Khổng,
Nam-phong khai-hóa biết chăng không?

Nguyễn-hữu-Thiện, Ninh-bình

MMMCCLXXXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Dấu cũ nhìn xem cũng lạ lùng,
Tang-hải từng qua bao thế-kỷ,
Cung-tường vẫn đứng với non sông,
Phong-trần chửa trộn mùi danh giáo,
Tôn trở còn theo thói Lạc-hồng.
Hương khói ngát ngào riêng một chốn
Tấm lòng tôn kính Bắc Nam chung,

Trần-Đại
Làng Phù-lưu-thượng, Hà-đông

MMMCCLXXXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu vũ nguy nga rất lạ lùng,
Cổ-thụ xanh rì dầm dất Giám,
Cung-tường son sắt ngực trời đông,
Đề bia ghi lạc gương khoa-giáp,
Đông cột cao đề dấu đỉnh chung,
Nối họa mấy vần sung thế vịnh,
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,

Nguyễn-huy-Nhu
Làng Phù-lưu-thượng, Hà-đông

MMMCCLXXXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cửa Giám là đây khách qua trông,
Trường Bắc vững bền nền Khổng-giáo,
Vùng đông sáng tỏ dước nho-phong.
Đế-đô thành quách triều Lê Lý,
Tuyên-thánh cung-tường khắp Á đông,
Ngọn bút xuân thu ngày rạng vẻ,
Quân-thoa nay cũng biết tôn-sùng,

Nguyễn-cư-Sĩ, Hanoi

(Còn nữa).

Agents d'Annonces en Europe
POUR LE
« TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN »
Sté Mutuelle de Publicité
14, Rue Rougemont, PARIS (IXe)

NHÀ BÁ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống có cachets

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ 8 giờ sáng.

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Payements en timbres-poste)

Nhiều ông gửi tiền trả bán-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bán-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài từ ra những tiền dưới chỉ ở, còn thì bán-quán không nhé tiền gì trả bằng con-niêm cả.

NHÀ BÁ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng da dày, đau da dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

● Giá mỗi chai : 1$40

Có bán tại : Nhà Bá chuông, Hanoi

NHÀ BÁ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khí huyết suy yếu thần thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rác phải làm cho hay ho vất uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ !

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết

MÁU BÒ 1$40

C. J. BONNET

là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

PHÁN SUDOL

Rôm sẩy là bởi các hạch trong da phát tiết mồ-hôi nhiều quá mà sinh ra. Rôm sẩy sinh ra ngứa ngáy, khó chịu nhất là ban đêm.

Cái cách chữa rôm sẩy, tiện điều nhất, là bôi nước có phấn SALIBOR và rắc nhiều phấn

SUDOL một gói giá 0$50

Dùng hai thứ ấy để chữa ngay

Hiệu bào-chế CHASSAGNE, 59, Phố Paul Bert, Hanoi

PURGATIF

Thuốc-xổ hiệu LE ROY

là thuốc của quan thầy ngoại-khoa LE ROY bào luyện chế ra hồi năm 1738.

Từ năm ấy tới bây giờ, thì thuốc hay dùng, càng ngày càng hay biết, danh truyền khắp cả thế giới, nhiều lắm trong mấy xứ nóng nực.

THUỐC XỔ LE ROY dùng uống mà ngừa phòng các bịnh đau trong gan, các chứng rét, thì hiệu-nghiệm lắm.

CÒN THUỐC CHỮA LE ROY để khi trong bụng đi bức-rức, ăn uống không tiêu, trót đã đầy bụng, thì bổng, xổ hay lắm.

Ở Saigon, tại tiệm thuốc ông SOLIRÈNE, bào chế sư hạng nhứt, trử bán. Không chỗ nào Khác có. Tại PARIS, thì tiệm ở Rue de Seine, số 54

LE ROY

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酸補

J. BLANC (đệ nhất hạng bào-chế)
Ông L. BLANC (người nối-nghiệp)
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每晚午各喫每各喫沒喫隨歎喫用

Bán tại : Hiệu Bào chế J. BLANC
31 phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH-NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG NÊN DÙNG THUỐC

QUINOFORME

hoặc ống, hoặc viên

Tại tất cả các thuốc-dịa Pháp toàn dùng một thứ thuốc này.

Gửi BÁN TẠI TẤT CẢ CÁC NHÀ BÁO CHẾ

Nhà chế thuốc LACROIX, 29-31, Rue Philippe de Girard — PARIS

Ăn trọng tái sinh

Những người khôn-ngoan tài giỏi thường khoe rằng : Sự đời cái gì cũng biết còn thiếu cái chết nữa thôi, thì mà cái chết tôi đã biết qua.

Nguyên tôi bị bệnh đau lúc kinh niên uống nhiều thuốc mà không khỏi, khi tôi bị cảm nặng chẳng nhấp lỵ cơm thuốc không nạp đòm xuyên kéo lên, bỗ hôi vang ương, chân tay quyết lãnh tôi nghe trong mình đớm kéo lên ngực cao lên, cổ thở sò sẻ. Hiện bấy giờ, vợ tôi vô sản con tôi ngồi trước mặt thì tôi còn trông hẳn, sau đớm lên tắc hầu, mê mẫn ngực đi vợ con khóc lóc mà không biết khi tôi ngất đi, hình như giấc ngủ chiêm bao, khi lên núi lên non chơi bời, lúc thơ thẩn ở ngoài đường xá. Ngay lúc bấy giờ ông bỗ vợ tôi lên đón ông « Tam-tinh g-quan » ở phố Mã-mây, số 4, Hanoi đem thứ thuốc Tuc-tuyết xuống chữa. thì cái đớm ha xuống dần dần, đến sáng mấy tỉnh dần ra, tôi chắc ra phân chết cả mười phần sao tai sống, ơn ấy thật là tái sinh. Vậy có mấy nhời đăng lên báo cảm ơn, để tỏ tấm lòng mình tạ.

Tên tôi là Trần-đình-Thiêm, Entrepreneur, N° 91, rue de Nagret Hanoi

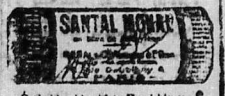
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Treadaet, PARIS
19 11, 23, Lodgate Hill, LONDRES

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

Bệnh lậu (Blennoragie) thì ai cũng biết, bỏ điều-trị không khéo thì nó hóa ra một thứ bệnh nặng là bệnh kén (prostate), nghĩa là nó sưng một cái hạch ở dưới bàng quang. Người bị lậu đi thành kén thì thường muốn đi đại tiểu tiện mà không đi được, hay mỏi đùi, đau lưng, đi cũng đau ngồi cũng khổ mà nhất là khi ngồi xe thì lại khổ hơn nữa. Khi đi đại tiện mà cố rặn thì ra một thứ phân loãng hơi vàng vàng xanh mà cũng có khi lại đính một tý máu. Sợ đó là thường hỏi muốn đi tiểu-tiện quá hóa sinh ra thế.

Cái chứng bệnh ấy có thể chuyển sang bệnh nặng đến nỗi ốm yếu đi và mất sinh con đẻ cái nữa. Xưa kia, bệnh ấy rất là khó chữa. Nhưng ngày nay chữa lại rất là dễ, ấy cũng là nhờ có thứ thuốc *Santal Monal* nó làm cho khỏi mắc phải bệnh lậu kén, hay những chứng bệnh khác nữa trong khi đau lậu. Thuốc *Santal Monal* này làm cho nước tiểu thành ra xanh, và có nhiều tính chất công và rửa bỏ, ấn vào nước tiểu để rửa những tỷ thận ở bàng quang, nhờ thế bệnh lậu tiêu thì khỏi hẳn và không sợ bệnh gì sinh ra được nữa.

Vậy thì khi mới mắc bệnh lậu phải uống ngay thuốc *Santal Monal*.

Ở các hàng bào-chế to đều có bán cả.

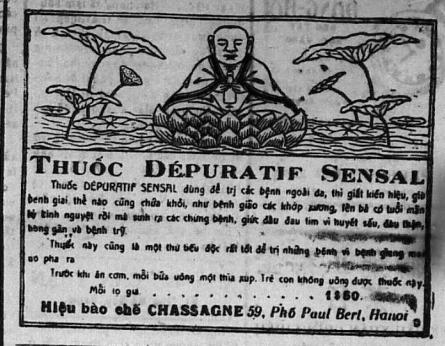
NHÀ BÁ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy đợt.

Giá tiền 0$90

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

Thuốc DÉPURATIF SENSAL dùng để trị các bệnh ngoài da, thì giết kiến hiệu, giờ bệnh giai thế nào cũng chữa khỏi, như bệnh giẫu các khớp xương, lên bờ có tuổi mắn lộ bình nguyệt rồi mà sinh ra các chứng bệnh, giức đầu đau tim vì huyết sấu, đau thận, bóng gân, và bệnh trĩ.

Thuốc này cũng là một thứ thiết độc rất tốt để trị những bệnh về bệnh giang mai mà sinh ra

Trước khi ăn cơm, mỗi bữa uống một thìa xúp. Trẻ con không uống được thuốc này. Mỗi lọ giá . . . . . 1$50.

Hiệu bào chế CHASSAGNE 59, Phố Paul Bert, Hanoi

CẦN NGƯỜI LÀM VIỆC

Muốn mượn một người thợ làm điện (électricien) về xe Auto thật giỏi, lương bổng rất cao.

Ai sành nghề hỏi tại :

« GARAGE BOBILLOT »

Số 7, cạnh trường Y-viện, Hanoi

ƯU CỦA ÔNG CÓ DANH TIẾNG LAROCHE CHẾ RA HIỆU LÀ

QUINA-LAROCHE

THUỐC UỐNG BỔ TANG PHỦ VÀ TRỊ BỆNH RÉT CHẾ RA BỞI CÂY THUỐC QUINQUINA

CÁCH DÙNG

GOMAR TÁ CÔNG-TỬ

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)